

TAKO-senteret ved Lovisenberg Diakonale Sykehus (LDS) er et nasjonalt kompetansesenter for oral helse ved sjeldne diagnoser. Vi ser oral helse i et helhetlig perspektiv og baserer vår virksomhet på en tverrfaglig tilnærming. Tannleger innen forskjellige spesialiteter, tannpleiere, logoped, fysioterapeut og tannhelsesekretærer samarbeider om undervisning, forskning og klinisk arbeid. Kommunikasjon og formidling er en viktig del av senterets arbeidsoppgaver.

Epidermolysis bullosa (EB)

Epidermolysis betyr at (over-)huden løsner. Bullosa betyr blærer. EB deles inn i fire hovedtyper med en rekke undergrupper etter hvor i hudlagene blærmene dannes.

EB simplex er en av de fire hovedtypene Epidermolysis bullosa. Simplexformen er regnet som den mildeste, men kan variere betydelig og derfor iblant ligne de andre typene. De andre kalles junctional EB, dystrofisk EB og Kindler syndrom.

Beskrivelse av munnhulefunn

Munnhulen er det vanligste stedet man ser forandringer ved EB simplex. Blærer og sår i munnslimhinnen er typiske funn. Mellom 2 og 58 prosent av personer med EB simplex får sår i munnslimhinnen avhengig av undertype.

Gapeevne forringes

Ved alvorligere tilfeller av EB simplex kan sår- og arrdannelse i munn og ansikt føre til stivere vev og redusert bevegelighet av tunge, lepper, tyggemuskel og kjeveledd. Dette kan vanskeliggjøre spising og drikking, rensing av munnhulen etter matinntak og god tannpuss. Redusert gapeevne kan også gjøre arbeidsforholdene vanskelige for de som utfører tannbehandling. Les mer på tako.no.

Redusert gapeevne

Medfødte syndromer og sykdomstilstander kan påvirke kjevefunksjon og bløtvevets elastisitet. Dette kan påvirke gapevnen.

Ved TAKO-senteret har vi observert redusert gapeevne hos personer med ulike sjeldne diagnoser, blant annet hos enkelte personer med diagnosen Epidermolysis bullosa (EB). Dette henger sammen med sår med påfølgende arrdannelse i munnslimhinnen. Arrdannelse i munn og ansikt fører til stivere vev og redusert bevegelighet av tunge, lepper, tyggemuskel og kjeveledd. Dette gjør at gapevnen forringes fordi tyggemuskulaturen ikke blir strukket tilstrekkelig.

Kjevefunksjon

Bruk av kjeven innebærer aktiviteter hvor begge leddene brukes samtidig som når vi spiser, drikker, gjesper, snakker, og ikke minst når vi gaper høyt i tannlegestolen. Alle disse aktivitetene kan bli påvirket ved nedsatt kjevefunksjon.

Ny video med øvelser

Oralmotorisk team (OMT) har nylig laget en kort video med øvelser for kjevebevegelighet. Hensikten med øvelsene er å opprettholde eller øke gapevnen, forbedre bevegelsesutslaget og oppnå bedre kontroll over kjevebevegelsene. Les mer om kjeve og se video med øvelser på tako.no.

Deltok på iADH i Seoul

Vi var åtte ansatte fra TAKO-senteret som reiste til vår viktigste møteplass, den internasjonale iADH konferansen.

Organisasjonen International Association for Disability and Oral Health (iADH) og Korean Association for Disability and Oral Health (KADH), arrangerte konferanse 26. -29. september i år i Seoul, Sør-Korea. Temaet for konferansen var Bridging the GAP in Dental Care: Now and Beyond. Det var rundt 650 deltakere fra hele verden til stede på konferansen som avholdes annethvert år.

Delte våre erfaringer

Konferansen er en viktig møteplass for oss som jobber med munnhelse og ulike former for funksjonsnedsettelse. Vi på TAKO-senteret delte våre erfaringer med deltakerne på konferansen. Du kan lese mer om det vi presenterte på konferansen under **Nyheter** på **tako.no**

Følg oss på Facebook

Søker du opp **TAKOsenteret** på Facebook så finner du oss der. Om du følger oss, så vil du få varsler når vi deler informasjon om forskning, invitasjon til studiebesøk og TAKO-dagene med mer.

TAKO-dagene 2024

TAKO-dagene arrangeres 4.-5. november i år. Påmeldingsfrist er 1. november.

Den første dagen holdes et basiskurs i oralmotorikk. Dag to har fokus på temaet «redusert gapeevne» som kan skyldes flere ulike faktorer.

Eksterne forelese

Da skal blant annet to eksterne professorer forelese om "Redusert gapeevne". Disse er professor i oral protetik og bittfunksjon, Asbjørn Jokstad ved Norges arktiske universitet (UiT), og professor Lisa Friedlander som er spesialist innen oralkirurgi og oralmedisin med fokus på pasienter med sjeldne orofasiale tilstander, ved Paris Cité University.

Presenterer kasus

Oralmotorisk team med logoped og spesialfysioterapeut presenterer også ulike kasus for faglig diskusjon denne dagen. Påmeldingslenke og program finner du i saken «Kom på TAKO-dagene 2024» under **Nyheter** på **tako.no**.

TAKO-posten

Målet med TAKO-posten er at du skal lettere finne relevant informasjon om oral helse hos personer som har en sjelden diagnose. Send e-post til tako@tako.no så setter vi deg på distribusjonslisten vår.

TAKO-senteret

Tlf: + 47 23 22 50 00
E-post: tako@tako.no
www.tako.no
facebook.com/TAKOsenteret/

Postadresse:

Lovisenberg Diakonale Sykehus
TAKO-senteret
Pb. 4970 Nydalen
0440 Oslo

Besøksadresse:

Lovisenberggt. 17, Hjørneinngangen
Faglig ansvarlig: Hilde Nordgarden
Redaktør: Brynhild Foshaug
Foto: OMT, privat med mer.